

כתרי תורה

כתר מלכות - מאן מלכי רבנן
רבי ישראל ב"ר יחיא שרעבי זלה"ה
ראש השוחטים בראש העין - כ' סיון תש"ס
רבי עוואץ ב"ר שלום זנדאני זלה"ה
רב מושב ינון - כ"א סיון תשנ"א
רבי סעדיה ב"ר עודד יפת זלה"ה
אב"ד דוראן שבתעי - כ"ב סיון תשי"ט
רבי שלום ב"ר שלמה עפריי זלה"ה
מרבני רמלה - כ"ג סיון תשל"ח

לק"י. פרשת שלח לך ה'תשפ"ב ב'של"ג. גליון ק"ט
הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה • הערות והארות יתקבלו בברכה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

לע"נ מרן הגאון הגדול רבי שמריהו יוסף חיים בן מרן הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זלה"ה - ידור ורע אשר שמחת התורה שבלביו ועל פניו האירה כל סביבותיו, זכה להרביץ תורה ולהעמיד בתי מדרשות לשקידתה הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל ביבלחט"א הרב צבי בלאט שליט"א • דודי זקני רבי שלום ב"ר יחיא מורחיו הלוי זצ"ל יקר רוח, משיב אונן לשמוע תורה - כ"ה סיון תשס"ט. דודי הרב אברהם ב"ר דוד בדיחי זצ"ל, הרב אלעזר עוזרי זצ"ל בן יבלחט"א רבי אברהם, הרב זכריה ב"ר יוסף גהסי זצ"ל, הרב ישראל ב"ר יהודה זצ"ל, מרת אסתר ב"ר יחיא גרשי ע"ה ומרת יהודית ב"ר יוסף שרעבי ע"ה • ולזכות הרב אברהם ב"ר שלמה שליט"א, הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א, הרב רפאל אריה בן יחיא שליט"א, הרב ששון בן מרדכי שליט"א ומיכל ב"ר שני תחיל' לרפ"ש במהרה בתוך שאר חולי ישראל, ולהצלת והצלחת אחינו בני ישראל, הנתונים בצרה ובשביה באוקראינה ובשאר גלויותיהם, המב"ה יוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה, ויזכנו לגאולה השלימה בקרוב, אבי"ר.

כתר של"א"ש

והיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקשש עצים ביום השבת (ט"ז, ל"ב). ואמר בגמרא (שבת צו, ב) מקושש זה צלפחד.

כתב מוהר"ר יעיש קוריני זלה"ה במחמדי שמים פרשת פנחס (כ"ז, ג) מעשה בחסיד אחד שחישב לגדור פרצת שדהו בשבת, וזכר שהוא שבת ונמנע אותו חסיד ולא גדרה לאותה פרצה לעולם (בגמ' לפנינו זמנע אותו חסיד ולא גדרה. אך בירושלמי שם פט"ז ה"ג, אמר הואיל וחשבתי לגדרה, איני גודרה עולמית. ועי' ט"ז ס"י ש"ז סקיד. אבשר) ועלה בו צל"ף ח"ד וממנו היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו (שבת קג, ב). וגילה על זה הרב האר"י זצ"ל (ספר הגלגולים. ע"י במאמר מעבר לדרך אבות) ואמר שזה החסיד הוא היה גלגול צלפחד, כי כן תמצא חיזוק לזה שזה האילן היה צלף ורו"ל רמזו באמרם צל"ף ח"ד שהוא צלפחד.

והוא לא נמנע אלא מפני חסידותו אבל ע"פ הדין שרי הוה ליה למגדר פרצתיה (בחול. אבשר). ואף ע"פ כן, מתוך שבגלגול הקודם היה חטאו בחלול שבת, ובגלגול הזה אין תקנתו אלא שישמור שבת כדבעי יתיר מהחויב ויתר מהדין. וזה לנסיון נעשה לו הזדמנות הפרצה והזמנת ההרהור בשבת כי בא לו זו המחשבה מצד היצר הרע, וכשידע שהוא נסיון ומצד היצר הרע אז נתחוק ונתאמץ נגדו, עכ"ל.

וביאור הענין כתב בעמק המלך (למהר"ה בדרך זלה"ה. שער אר"א פרק ל"ה) כי האדם המגולגל אם יעשה כל המצוות שבעולם ולא יתקן החטא ההוא שעשה ויקיים אותה המצוה שפגם, מחויב הוא להתגלגל עד שיתקן מה שהעווה, שנאמר והשיב את הגולה אשר גזל, שצריך להשלים לאותו הצנור, האור שהיה שופע עליו, ובלאו הכי לא יהיה לו כפרה עולמית עכ"ל.

ומסר גדול למד מכאן מהר"ק במחמדי שמים וז"ל, על כן צריך האדם שכשיבא לידו איזה דבר עבירה ח"ו או איזה דבר מצוה, יחשוב אולי זה הוא נסיון מהקב"ה נשתלח כדי לנסותי ואז ימנע מהעבירה או יתאמץ וישתדל בעשיית המצוה וכמ"ש הרב של"ה הק' ז"ל (יומא אות קמ"ח) ע"כ. ויה"ד שנשיב אל לבבינו יסוד חשוב זה, ואז עת הנסיון תהיה לנו בבחינת נס להתנוסס' ולהתרומם, לתקן נפשותינו בשורש אחיזתן למעלה, אבי"ר. שבת שלום.

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומיסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק' לעילוי נשמת אביו רבי יחיא ב"ר יצחק עומיסי זלה"ה - נלב"ע כ"א אלול התש"פ
האם טלטול מוקצה ביד שמאל נחשב שינוי, ובענין החזרת חפץ למקומו בשבת

א] בגיליון הקודם (ק"ח) כתבנו בענין טלטול התפילין מבית הכנסת בשבת, דבשעת הצורך מותר לטלטלם לבית, אך יש להביאם בצנעה ובשינוי וכגון 'ביד שמאל' וואמנם מרן הגר"י רצאבי שליט"א אמר לי רק שיש ליקח את התפילין בשינוי, ולא אמר לי מהו השינוי, ואני מדעתי כתבתי כן לפ"ד וכדלהלן.]

והעירני אברך ת"ח שליט"א ממה שכתב המשנ"ב (ס"י ש"מ סוס"ק כ"ב) שכל המלאכות חוץ מכותב חייב בין בימינו ובין בשמאלו, הרי שהבאה ביד שמאל לא נחשבת שינוי. ואכן מצינו בש"ס לענין מלאכת הוצאה שגם בשמאל חייב (שבת צד.) וכן התולש מן המחובר בשמאלו חייב (תוספתא שם פ"י ה"א). מאידך, הכותב בשמאלו פטור (שבת קג.) ולמעשה הכלל בזה, כי כל מלאכה שהדרך לעשותה בשתי ידיו, וכגון הוצאה שאם נצרך להוציא דברים הרבה הרי הוא משתמש בשתי ידיו וכן תולש מן המחובר פעמים משתמש בשתי ידיו כדי לתלוש אין חילוק בין ימין לשמאל. אבל מלאכה הנעשית ביד אחת כגון כותב או שוחט, הרי הדרך לעשותה בימין ולכן אם עשאה בשמאל הוי שינוי ופטור (חזון יחזקאל על התוספתא שם, מגן אבות שבת עד.). ועל כן השינוי השייך בענין התפילין הוא, שיחזיק או יתלה את התפילין על גב כף ידו, שאין דרך טלטול בכך. וכן אמר לי מרן שליט"א.

עוד נשאלתי על הנאמר בגליון שם, כי לכאורה יהיה אסור לטול את התפילין בשבת לצורך יום ראשון, משום הכנה משבת לחול. וידידי הרה"ג ישראל הלוי שליט"א ביאר, כי מכיון שמקומם הקבוע של התפילין הוא בביתו, במה שמחזירם למקומם בביתו אין איסור הכנה. וכן כתבו פוסקי זמננו לענין החזרת הטלית והסידור מבית הכנסת לביתו בשבת, שהחזרת חפץ למקומו, רגילים אנשים לעשות מבלי לחשוב על התועלת שיש בכך ואינה נחשבת הכנה (שש"כ פ"י כ"ח סעי' פ"ט, ארחות שבת ח"ב עמ' ת"ב, שו"ת אמרי יעקב להגר"מ שטרן שליט"א סי' מ"ד). וכ"ש אם יש חשש שהתפילין ייפסדו או יאבדו שמותר להחזירם ואין בזה משום הכנה, ובעיני מה שכתב מרן שליט"א בעולת יצחק (ח"א סי' י"ז) להתיר החזרת מאכלים למקרר אחר סעודה שלישית שלא יתקלקלו.

האם מותר להתנדנד בשבת על ערסל התלוי בעץ

ב] נשאלתי האם מותר לישיב בשבת על ערסל הקשור לחבל כשהחבל תלוי בענף של אילן. תשובה: אסור חכמים להשתמש בגוף האילן דהיינו להניח עליו איזה חפץ מחשש שמא יתלוש. כמו כן אסור להשתמש בצדי האילן כגון אס נעץ מסמר באילן אסור לתלות בו סל. אך אם בער"ש תלה את הסל במסמר, מותר בשבת להניח דברים בתוך הסל כי הסל נקרא צדי צדדים ובוה לא גזרו חכמים (שו"ע סי' של"ז סעי' י"ג). ולפי"ז לכאורה החבל התלוי באילן הוא כמו מסמר ונקרא צדי אילן, והערסל הקשור לחבל נקרא צדי צדדים וא"כ מותר להתנדנד בו. אכן יותר נראה שיש לחלק בין יתד לחבל, כי היושב בערסל המחובר בחבל לאילן, מניד הוא גם את החבל התלוי באילן ונמצא משתמש בצדי אילן. וכל מה שכתבו הפוסקים (שש"כ פ"י ט"ז סעי' י"ז) להתיר להשתמש בנדנדה שמחוברת לאילן, זהו כאשר הנדנדה קשורה לברזל התקוע באילן, אבל בחבל שמתנדנד בעצמו פשוט שאסור. וכ"ש אם האילן אינו חזק מספיק ונע בזמן ההשתמשות בערסל שאסור לישיב עליו בשבת, כי אסור להניד אילן בשבת (שו"ת באר משה ח"ו סי' כ"ט).

ליטול מים אחרונים מהרטיבות שע"ג בקבוק קר

ג] מעשה שהיה בסעודת חתונה אחת קודם ברכת המזון, אחד מהמשתתפים רצה להספיק לשמוע את הזימון, ובשל כך נטל מים אחרונים בהעברת אצבעותיו על אדים של בקבוק קר שעמד בשולחן. ונסתפקתי האם הועילו מעשיו או שעדיין חייב הוא במים אחרונים אחר ברכת המזון וכי קי"ל שחויב מים אחרונים לא פקע אחר ברכת המזון כמבואר במשנ"ב סי' קפ"א סק"ב. תשובה: הנה מה שיש לדון בזה הוא, שבהעברת ידיו על הבקבוק, המים לא באו על ידיו אלא הרי זה כמי שהכניס את ידיו לתוך המים שכתבו הפוסקים שאינו מועיל (מג"א סי' קפ"א סק"א, משנ"ב סק"ג, כה"ח סק"ט). והטעם, שאף שהמים מעבירים את הזוהמא, מ"מ היא חוזרת ונדבקת ולכן צריך להשפיל ראשי אצבעותיו למטה שתרד הזוהמא. גם המקילים בהכנסת הידים לתוך המים (כה"ח שם), הוא דווקא כשהמים מרובים שלא תחזור הזוהמא לידי, אבל בנידון שבשאלה שיש שם מעט מים, הזוהמא חוזרת ונדבקת בידי, וכ"ש אם היו ידיו מלוכלכות הרבה, כך שהמים שעל הבקבוק אינם מספיקים להסירם, הרי זה כמי שלא נטל מים אחרונים כלל (משנ"ב סק"י). עוד חסרון היה שם, כי לפי מה שראיתי, לא ניגב הלה את ידיו אלא שפשפם זו בזו עד שהתייבשו, ולדידן, העיקר בזה שלא נקרא נטילה בלי ניגוב וכן הוא המנהג רמב"ם ברכות פ"ז ה"ב, שו"ע שם ס"ח). ולמעשה אמר לי מרן הגר"י רצאבי שליט"א כי הנהגה זו אינה נכונה, וחייב הוא עדיין בנטילת מים אחרונים, אא"כ היא הדוחק שאין מים בנמצא כלל.

עטיפת ציצית בהקבלת שבת במשנת רבותינו

והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשייתם אתם ולא תתורו אחריו לכבכם ואזורי עיניכם אשר אתם זנים אזוריהם (ט"ו, ל"ט)

למה נסמכה פרשת ציצית לפרשת מקושש

א] כתב מוהר"ר חיים סנואני זלה"ה בספרו ארזי לבנון (ענף ציצית עמ' קס"ז), בטעם סמיכות פרשת ציצית למקושש, כי אחר שאירע מעשה המקושש שחילל את השבת, אז צוה ה' לישראל שיעשו להם ציצית על ארבע כנפות בגדיהם, כדי שיהיו מסתכלים בהם בכל צד שיפנו וינצלו מהעבירה ויזכרו מצות ה' וישמרו.

ב] ודבר זה נזכר במדרשי חז"ל בכמה אנפי. במדרש אגדה (לעיל ל"ב) איתא, למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת ציצית, שבשעה שאמר הקב"ה מקושש חייב מיתה אמר משה לפני הקב"ה, רבונו של עולם אין לו פשע בדבר זה, שמא היה בדעתו שלא ישכח את השבת ולשמור המצות, שהוא יום השבת ואינו נושא תפילין עליו, לפי שאין חייבין בתפילין, ולא היה לו פשע שמא שכח שהוא שבת. אמר הקב"ה למשה, כבר התרו בו שנאמר וימצאו, ואמרו לו שבת ולא שמע, ולכן מחוייב סקילה. וממה שאמרת שאינו לובש תפילין אני אצוה לבני במצוות, שחייב להתעטף בציצית בשבת ואז יהא מזכיר מצות שבת, כמו שנאמר וזכרתם את כל מצות ה'.

ובסדר אליהו רבה (פרק כ"ד). הביאו בילקוט שמעוני כאן רמז תש"ג, אלא ששם הוא מדברי משה להקב"ה מבואר שלימוד זכות זה עצמו אמר הקב"ה עצמו למשה, וז"ל אמר לו הקב"ה למשה, משה מפני מה חילל זה שבת. אמר לפניו, רבונו של עולם איני יודע. אמר לו, יום חול תפילין בראשו ותפילין בזרועו ורואה וחוזר במעשיו (בפי הראש איתא שכתוב בהם למען תהיה תורה ה' בפיך). עכשיו שאין לו תפילין חילל זה את השבת. באותה שעה אמר הקב"ה למשה, משה צא וברר להם לישראל [דבר] שיהו נוהגים בו בימים טובים ובשבתות. ואינו מצוה, זו מצות ציצית שנאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם (שם ל"ח) אין לדורותם אלא לדור תם, אין תם אלא יעקב שנאמר ויעקב איש תם, תם מגול, תם מעבירה. [ובילקוט שמעוני נוסף, תם מגלוי עריות, תם משפיכות דמים].

ובמדרש לקח טוב ובמדרש הביאור, הוא מדברי המקושש עצמו, וז"ל, לפי שאמרתי למקושש, מפני מה חיללת שבת לא שמעת מחלליה מות יומת. א"ל שמעתי ושכחתי. אמר לו הקב"ה למשה, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית, לשון סימן לשון ציון, כדי שיהו ישראל זוכרין את המצוות. וכן הוא אומר, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', ע"כ.

ביאור ענין הציצית המשמרתו מן החטא

ג] והנה מלשון מדרש אגדה שהעתקנו למעלה, שמעם שסגולת הציצית, שתזכיר לו מצות שבת. ואינו ענין לבגד מיוחד לשבת שהזכיר הרמ"א (סי' ש"א סעיף ט"ו) לא יצא אדם בשבת כמו שהוא יוצא בחול בלתי דבר אחר שזיכור על ידו שהוא שבת ולא יבא לחללו. שהרי לא נזכר כאן שתהא ציצית מיוחדת לשבת. ועוד שהרי אם היתה נוהגת מצות תפילין בשבת לא היינו צריכים לציצית זו, ותפילין הלא נוהגים גם בחול, ואין כאן דבר המיוחד לשבת. אלא הענין שמצוות אלו תפילין וציצית, יש בהם סגולה להזכיר לאדם, ראת הש"ת וקיום מצותיו.

וכן משמע מלשון סדר אליהו רבא, שהלובש ציצית יהיה תם ונקי מכל עבירה, ולא דווקא מחילול שבת. וכן משמע בלקח טוב שכתב שיהו ישראל זוכרין את המצוות, בלשון כוללת.

יסודות מנהג עטיפת ציצית בליל שבת

ד] והנה ידוע מנהג אבותינו להתעטף בטלית בערב שבת, וכפי שכתב מרן שליט"א בשע"ה (סי' נ"ח סעיף ב') דבערב שבת טוב להדר ללכת מביתו לבית הכנסת מעוטף בציצית, וגם בחזרתו לביתו. וכן הוא מנהגינו. והמדקדקים אינם מסירים הטלית מעליהם עד אחרי הקידוש. ויש מצוה מיוחדת על פי הגמרא והפוסקים והמקובלים, להתעטף לכבוד הקבלת שבת בטלית מצויצית דווקא ולכסות בה את הראש, ולא די במעיל עליון וכוונת עכת"ד. וע"ע מה שהאריך בזה מוהר"א אלנדראף זלה"ה בענף חיים (סדר הנהגת ערב שבת אות ה').

וראיה גדולה לזה הביא בעולת יצחק (ח"א סי' נ"ב אות ג') ממנהגו של רבי יהודה בר אלעאי, ערב שבת מביאים לו עריבה מלאה חמין ורוחץ פניו ידיו ורגליו, ומתעטף ויושב בסדינין המצויצין דומה למלאך ה' צבאות. ולדעת

הרמב"ם זהו בכלל כבוד שבת, שכתב (פ"ל משבת ה"ב) איזהו כבוד, זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרוחץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת, ומתעטף בציצית, ויושב בכבוד ראש מיחל להקבלת פני שבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, ע"כ. ובדברי חפ"ץ (גליון י"ג עמ' קל"ה בהערה) הוסיף לבאר, דאין לומר שעטיפה זו היא מצד תפילה וא"כ נאמר דלתפילה סגי במלבוש עליון כמנהגינו כיום במנחה וערבית וא"כ דוקא טלית, שהרי לגבי תפילה כתב הרמב"ם (פ"ה מתפילה ה"ה) דדרך כל החכמים והתלמידים שלא יתפללו אלא כשהן עטופין ע"כ, משמע שאינו מן הדין. וכאן כתב שהעטיפה היא הלכה גמורה מכבוד השבת.

ה] ובעולת יצחק (שם אות ד' ד"ה וענין) הביא שכבר נזכרה העטיפה בדברי רבינו הארי"ל בשער הכוונות (דף ס"ו ע"ד), שכתב תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מצויצת בציצית כהלכתה ותתעטף ראשך בו כנודע סביב גרוךך וכנזכר במס' שבת פרק שני וברמב"ם פרק ל' מהלכות שבת ותקיף השולחן המסודר עם הלחם לסעודת שבת ע"כ.

וע"ש שהוכיח דהמדובר כבר לאחר ששקעה החמה. ומש"כ בשער הכוונות (דף נ"א ע"ד) שבשקיעת החמה היה רבינו הארי"ל מוריד הטלית בין כתפיו, משום דלילה לאו זמן ציצית הוא, ביאר בעולת יצחק (אות ה' ד"ה אלא), דהיינו בימות החול, ידוע דלילה דשבת כיום יאיר יעו"ש. וענין עוד בעולת יצחק ח"ב (סי' צ"ה) מה שהאריך עוד בדעת הארי"ל.

חיזוק מהמדרשים דלעיל למנהג זה

ו] ומדרשים אלו העלה מרן שליט"א בעולת יצחק (ח"א סי' נ"ב), טעם נוסף למנהג עטיפת טלית בערב שבת, להזכירו על קיום המצות. אכן כתב שם דלפי"ז אין ענין דווקא בטלית גדול אלא גם בציצית, ע"ש.

והנה כבר כתב מהרצ"ח בספר הגלגולים (פרק ל"ה). במהרה"י מוהרמ"י לנדמן עמ' צ"ז על המעשה באותו חסיד שרצה לגדור שדהו ולא גדרו מפני שזכר ששבת הוא ועלה לו צלף חד, ונתפרנס ממנו עם בני ביתו (שבת ק"ג, ב), שהיה זה רבי יהודה בר אלעאי (ע"י ב"ק ק"ג, ב כל היכא דאמרין מעשה בחסיד אחד, או רבי יהודה בן בבא או רבי יהודה ברבי אלעאי. אוצר אפרים שלח א' ב), והוא היה גלגול צלפחד בן חפר המקושש עצים בשבת (ע"י שבת צ"ו, ב). ועתה עמד בנסיון ושמר שבת כהלכתו ונעשה לו נס ועלה לו צלף ח"ד, אותיות צלפחד. ובבניהו (שבת ש"ס) דקדק מלשון ליקוטי הש"ס מהארי"ל (עמ"ס שבת) שלא היה גלגול נשמתו אלא 'שאז נתנוצץ בו נשמת צלפחד הצדיק', ע"ש (וע"ע בשם משמעון סי' י"א ובאליהו וזוטא סי' רמ"ב. רמזים בזה ע"י בבנין שלם סי' ט"ז סק"ד. ובמגיד דבריו ליעקב שם. מה שיש לנו ללמוד מזה, ע"י מש"כ מהר"י קורני זלה"ה במחמדי שמים פרשת פנחס כ"ז ג'. לגלגל נוסף של צלפחד ע"י ב"ס' גלגולי נשמות לרמ"ע סוף אות צ').

ולפי"ז יבואר יותר מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי להתעטף בציצית להשמר מאורו עוון חילול שבת שבא לצלפחד בהיותו ערום מן המצות. (ובדומה לזה כתב הגרי"ח סופר שליט"א במגיד דבריו ליעקב כי תשא, תשע"ט).

אכן שייכת סגולה זו גם שלא בשעת קיום המצוה

ז] ולכאורה מכיון שבאה סגולת מצוה זו להשלים את מה שהחסירו התפילין, יש לומר דזהו רק בשעת מצוותה ביום, דומיא דתפילין הנוהגים רק ביום. וא"כ מכאן אין לנו ראיה למנהג תימן שמתעטפים בטלית בליל שבת. וזרק לדעת הרא"ש (ע"י שר"ע סי' י"ח סעיף א') דכסות יום חייבת בציצית גם כשלובושה בלילה, יש לומר שסגולתה גם בלילה.

ונראה לומר, דמ"מ יש לנו טעם למצות עטיפת הציצית בערב שבת מבעוד יום, דשפיר מקיים אז מצות ציצית, ומכיון שכבר קיבל עליו שבת אע"פ שעדיין אינו לילה, צריך הוא שמירה מחילול שבת. ועוד יתכן לומר שמועילה הציצית אף כשלובושים אותה שלא בשעת מצוה, דכיון שרואה הוא את המצוה עליו נמנע מעבירה. ואה"נ אם היה המקושש לובש תפילין בשבת (לדעות המתירות לבישת תפילין בשבת, ע"י כתרי תורה גליון ק"ה, מש"כ הגר"י עומסי שליט"א בכתר ההלכה) היה מועיל להצילו מהעבירה, אלא שלא עשה כך מכיון שאין בזה מצוה, ובא הקב"ה ונתן לישראל ציצית שמצוותה גם בשבת, וממילא יקיימו אותה גם בשבת, והיא תגן בעדם.

ח] ויש עוד הרבה מה להאריך ביסודות מנהג זה, כיעוץ בנוגע דברי מרן שליט"א בבארות יצחק (ציצית סק"ג) ובעולת יצחק (ח"א סי' נ"ב לבאר יסודות מנהגינו להתעטף בטלית גדול להקבלת שבת. ובח"ב סי' צ"ה בבירור נוסף בדעת רבינו הארי"ל). ובמה שהוסיף בזה ידידי הרב אסף לוי שליט"א בדברי חפ"ץ י"ג (מעמ' קכ"ז) ומה שהעירו עליו שם מרן שליט"א והגרא"ח הכהן שליט"א.

מדרכי רבותינו - מוהר"ר סעדיה ב"ר עורך יפת זלה"ה

רבינו שימש בתימן כשלושים שנה כרבה של 'ציראן' וגלילותיה נפנת חשא שבמחוז תעין. מעשה היה בליל שבת אחד הגיעו אנשי המושל ואסר יהודים רבים מבני העיר בתואנה שמכרו שיכר למיסלמים, רבינו ברח לתעין שם ניסה להכנס אל ארמון האימאם אחמד לקבול בפניו על המושל, באותם ימים לא נזח אומנות אבותיו והרבה שם בתפילה על ציונו של אבא שלום שבין זיע"א בדמע 'מארי סאלם, הצל את בני עמך, התפלל לפני ה' יתעלה להושיעם'. לאחר חודשיים ימים באה הישועה מאת ה' ולתעין הגיע רמ"ב מנצורה יהודו של האימאם עוד מאית שבתו בצנעא, ובהשתדלותו זימן האימאם את הרשע מושל ציראן, גער בו על עלילה נפשעת זו והורה להשליכו לכלא ולהעמידו בשפט שבסופו נתחייב לשלם ליהודי עירו של סך ממנה מאות ריאל. כן יאבדו כל אויבך ה'. ובאותו מעמד ביקר רש"ש מנצורה את רשות האימאם לעלות לא"י, לפי שכל מושלי מדינות ערב התאחדו בימים ההם שלא לתת ליהודים שבתונם לעלות לא"י. אמר לו האימאם, אתם יודעים שחוקי פלסטין כאמריקה, לא נשאר יהודי ביהדותו, היהדות נשארה רק בתימן. ובי"ה לאחר הפצרות מרובות התפיס האימאם ונתן את רשותו. באותו ענין אכתוב מה ששמעתי מהגרא"ח כהן שליט"א שספרה לו אימו כי בעת העליה היו אומרים להם הערבים, למה לכם לעלות לא"י, יש שם 'תְּרִיחַ' (ומקושיה), אביך לא אביך ובנך לא בנך. מה נתיב ומה נימרו. עלה לא"י בעליה הגדולה בשנת התש"ו וכבר במחנה עין שמר ישב על כס הרבנות לתהילה. ראה שליחות קודש ליישב את א"י ולכן לא הלך לדור בכרכים הגדולים אלא התיישב במושב עזריאל שם נהגה את עזרתו כתשע שנים, עד לפטירתו. ברשות בני משפחת רבינו נשמר תכלאל כתיב של רבינו ישראל ב"ר יוסף משנת זלה"ה ובסופו קונטרסים פיוטים מכת"ק של מוהר"ש שבזי זלה"ה ואשר ממנו נראה בבירור כי נוסח התפילה של גדולי חכמי שרעב בעת ההיא, היה קרוב לנוסח התכלאל שייסודו חכמי תימן. סידור זה ראה אור ע"י בניו בשנת התשמ"ז. זע"א.